LEVEND ERFGOED

OPEN MONUMENTENDAG Leidschendam-Voorburg

Verslag Open Monumentendag 2023 in Leidschendam-Voorburg

rond het thema **'Levend Erfgoed'**

De Stichting Nederland Monumentenland organiseert jaarlijks, in het tweede weekend van september landelijk en in samenwerking met lokale comités, de Open Monumentendag. Hoofdsponsor hiervan is de VriendenLoterij. Doel is om gezamenlijk de aandacht voor de monumenten te vergroten door dit bijzondere Nederlands cultureel erfgoed toegankelijk te maken en het daarmee te behouden voor een breed publiek. In 2023 trok dit zo'n 1,3 miljoen bezoekers in Nederland.

Ook de gemeente Leidschendam-Voorburg, waar ook Stompwijk onder valt, is hierbij van de partij. Op de tweede zaterdag van september organiseert Stichting Open Monumentendag Leidschendam-Voorburg (OMD-LV) de lokale Open Monumentendag, dit jaar op zaterdag 14 september. In 2023 waren er zo'n 4.500 bezoekers.

Open Monumentendag 2023 in Leidschendam-Voorburg kon, evenals in voorgaande jaren, alleen mogelijk gemaakt worden door de vele vrijwilligers die hier belangeloos hun tijd en inzet in hebben gestoken en door:

- de medewerking van de eigenaren en beheerders van opengestelde monumenten
- de subsidie van de gemeente Leidschendam-Voorburg
- de steun van sponsoren
- de medewerking van Sport en Welzijn Leidschendam-Voorburg

OPEN MONUMENTENDAG Leidschendam-Voorburg

Verslag Open Monumentendag 2023 in Leidschendam-Voorburg rond het thema **'Levend Erfgoed'**

Het thema 'Levend Erfgoed' met als subtitel 'Als monumenten konden praten' bood de organisatie meer dan voldoende mogelijkheden om er opnieuw een geslaagde dag van te maken. De weergoden waren Open Monumentendag dit jaar goed gezind, het werd een prachtige, zomerse dag, die uitnodigde om er op uit te gaan. En dat gebeurde ook.

De geopende monumenten en de georganiseerde activiteiten brachten veel bezoekers op de been. Ruim 4.500 mensen bezochten één of meerdere monumenten.

De opening vond dit jaar plaats in Stompwijk. De Sint Laurentiuskerk, een waar monument, vierde haar 150-jarig bestaan. In de feestelijk versierde kerk vond om 10.00 uur de opening plaats van Open Monumentendag 2023 door wethouder Bianca Bremer, bijgewoond en ondersteund door het koor en een schepen; een wethouder uit de middeleeuwen.

De wethouder had ook nog een tweede handeling te verrichten, de crowdfunding voor het Dr. Neherlaboratorium in Leidschendam. Bij de toren van het rijksmonument spelen bouwtechnische problemen die opgelost moeten worden. Om 11.00 uur werd door de wethouder de start gegeven voor de hiervoor ingestelde crowdfundingactie. Zowel het bezoek aan dit monument als de crowdfundingactie waren een groot succes. Er waren de hele dag door bezoekers en volop activiteiten, waaronder markten en een ballonartiest.

Elders in Leidschendam-Voorburg en Stompwijk hadden de deelnemers ondertussen hun monumenten klaargemaakt, de kramen bemand en activiteiten opgestart.

Tussen Stompwijk en Leidschendam waren diverse monumenten te bezichtigen. Wie kent bijvoorbeeld niet de Molendriegang, de 3 op een rij staande molens en het dieselgemaal De Antagonist, door vrijwilligers opgeknapt en onderhouden.

In Leidschendam werden de deuren geopend van het Raadhuis, evenals bij monumenten bij en rond de sluisjes, waaronder houtzaagmolen De Salamander. De muziek was aan het warmdraaien.

Ook in Voorburg was Open Monumentendag begonnen. Vrijwilligers stonden gereed om de bezoekers bij monumenten en activiteiten te ontvangen. Bij de Jan Plezier stonden de paarden al te trappelen en ook hier stond muziek klaar om Open Monumentendag muzikaal te ondersteunen. Er was zelfs een troubadour bij. Niet alleen in en rond het centrum waren monumenten geopend, ook bij de wat meer excentrisch gelegen molen De Vlieger en buitenplaats Dorrepaal.

De organisatie, de vrijwilligers en de vele bezoekers hebben opnieuw van deze dag een succes gemaakt. En door de subsidie van de gemeente Leidschendam-Voorburg en bijdragen van sponsoren kon Open Monumentendag 2023 ook financieel goed worden afgesloten.

_____

Leidschendam-Voorburg, december 2023
Bestuur Stichting Open Monumentendag Leidschendam-Voorburg

I Openstellingen en activiteiten

Erfgoedpartners
Stichting Open Monumentendag Leidschendam-Voorburg, Historische Vereniging Voorburg, Stichting Erfgoed Prinses Marianne, Huygens Festival, de Archeologische Werkgroep Leidschendam-Voorburg, Stichting Mooi Voorburg en Stichting Historisch Genootschap De Blauwe Tram (allen Erfgoedpodium Leidschendam-Voorburg leden) stonden gezamenlijk met kramen rond de Oude Kerk in de Herenstraat. Andere Erfgoedpodiumleden waren vertegenwoordigd in hun eigen locatie of gebied, zoals Vereniging Erfgoed Leidschendam bij de Sluiskant en houtzaagmolen De Salamander en molen De Vlieger.

Musea
Het Huygens' Hofwijck museum was geopend en voor een gereduceerde prijs te bezoeken. Daar was ook het vertrekpunt van de door S&W georganiseerde speurtocht voor kinderen. Via onder meer kinderboekenwinkel In de Wolken, met het prachtige plafond, eindigde de speurtocht in museum Swaensteyn. Hier wachtte prinses Marianne op de kinderen en kon ook een beperkte Limes-tentoonstelling worden bekeken. Het museum kwam bijna uit een beperkte renovatie en was helaas nog niet formeel geopend en ingevuld. Dat belooft wat voor volgend jaar.

Huize Swaensteyn
Dit markante monument met zijn rijke geschiedenis, waaronder als raadhuis van Voorburg, dateert uit 1621. Als altijd blijkt er veel belangstelling voor te zijn. De rondleidingen door vrijwilligers gegeven, waaronder ook nog een schepen, waren uitstekend bezet. Een waardin ontving de gasten. Het bezoek was zeer gevarieerd van samenstelling, met opnieuw veel expats en kinderen.

De Oude Kerk
De Oude Kerk trekt altijd belangstelling. De gehele dag door waren er bezoekers. Het orgel en het carillon blijven grote trekkers en niet alleen voor de muziekliefhebbers.

De Oude Algemene Begraafplaats aan de Parkweg
Op deze begraafplaats, een gemeentelijk monument, zijn veel graven die zelf ook weer monumenten zijn. Er waren rondleidingen georganiseerd over de gehele begraafplaats.

Sint Martinuskerk
Het bestuur van de Sint Martinuskerk had opnieuw een mooi programma voor de Open Monumentendag in elkaar gezet, met inzet van vele vrijwilligers. Er waren o.a. rondleidingen, er was orgelspel en zang te horen en er was Leo Feijen. Leo Feijen, voor velen ook bekend van zijn gesprekken voor de televisie, hield een goed bezochte lezing in de kerk.

Petrus en Pauluskerk
In dit monumentale gebouw waren rondleidingen, muziek en een speurtocht georganiseerd. Dat het succesvol was, mag wel blijken uit de grote bezoekersaantallen die de kerk dit jaar ontving.

De Dorpskerk aan de sluisjes
Ook in dit monument, bekend als de Peperbus, waren rondleidingen georganiseerd, er was een digitaal beeld van de sluis uit de 17e eeuw te zien. In een stand was het maken van linoleumsneden te zien.

Dr. Neherlaboratorium en het Neherlab Auditorium
Ook hier was het dit jaar een speciale dag, anders dan andere Monumentendagen. De crowdfunding voor reparatie van de toren werd op deze dag gestart met heel veel activiteiten. Dit resulteerde in vele bezoekers en inkomsten. Al met al een geslaagde dag.

In het Neherlab Auditorium was 'Kijken doen en luisteren' het thema. Ook hier is werk aan de winkel, dus hoge verwachtingen voor 2024.

Tussen Leidschendam en Stompwijk
Op weg naar Stompwijk of op weg naar Leidschendam, dat maakte op Open Monumentendag niet uit. In beide richtingen kon het dieselgemaal De Antagonist, de alom bekende Molendriegang en buitenplaats Molenwei worden bezocht.

Sint Laurentiuskerk
Deze kerk mocht zich vandaag in extra belangstelling verheugen. Hier was de opening van Open Monumentendag 2023 door wethouder Bremer vanwege het 150-jaar bestaan van dit monument. En het mag gezegd worden, de kerk had zich uitstekend op deze dag voorbereid.

De molens in Leidschendam en Voorburg
De Molendriegang is al genoemd, maar er zijn 2 zeer belangrijke andere molens die altijd open zijn op Open Monumentendagen, houtzaagmolen De Salamander en molen De Vlieger.

In **De Salamander**, gebouwd rond 1777 en in gebruik geweest tot midden 20e eeuw, waren rondleidingen, figuurzagen, demonstraties en nog veel meer activiteiten georganiseerd.

Molen De Vlieger, gebouwd rond 1621, werd gebruikt voor bemaling van de polder. Ook hier waren rondleidingen, een poldersafari en andere activiteiten georganiseerd.

Het is interessant om te zien hoeveel kinderen en ouderen geïnteresseerd en geboeid zijn door deze molens. Maar de vele vrijwilligers hebben dan ook hun steentje of houtje hieraan bijgedragen.

Buitengoed Dorrepaal
Deze voormalige 17e -eeuwse buitenplaats aan de Vliet is voor velen vooral bekend geworden door de slag om de residentie in 1940 en Maduro. Ook Middin, de huidige gebruiker van het complex, doet ieder jaar met Open Monumentendag met diverse activiteiten mee. Een aanrader.

Muziekoptreden Cordon Blues
De band Cordon Blues zorgden met hun muzikale optreden voor een prima sfeer bij de sluisjes in Leidschendam.

Muziekoptreden Big Band Straight Life
Voor de Bigband was opnieuw gekozen voor de locatie onder het Marianneviaduct tussen de Herenstraat en het Huygens' Hofwijck museum in. Deze plek biedt de mogelijkheid om ook bij lichte regen toch te kunnen optreden. Het was er gezellig druk, waarbij de aanwezigen genoten van de gevarieerde muziek van de gemotiveerde Big Band en haar zangeres. De stroom werd, evenals voorgaand jaar, weer belangeloos beschikbaar gesteld door kledingzaak Only for Men. Bij het Marianneviaduct was overigens ook de start en finish van de Jan Plezier.

Rondrit Jan Plezier
De rondritten met de Jan Plezier, een door 2 paarden getrokken gezelschapswagen, waren ruim van tevoren al helemaal volgeboekt, 5 ritten met 12 personen per rit. De enthousiaste deelnemers kregen een folder met de route en de daaraan gelegen monumenten. Een gids gaf uitgebreide informatie over deze monumenten.

Fiets- en wandelroutes
De in 2020 in de app RouteYou uitgebrachte fietsroute en wandelroutes langs monumenten van Leidschendam, Voorburg en Stompwijk werden ook in 2023 vaak bekeken en bezocht.

De QR-codes voor de routes:

Wandelroute Voorburg

Wandelroute Leidschendam

Fietsroute Leidschendam-Stompwijk

II Communicatie

Algemeen
In de maanden voorafgaand aan Open Monumentendag 2023 werden de bewoners van Leidschendam-Voorburg over de opengestelde monumenten en de thema activiteiten geïnformeerd. De invulling en planning is dan nog niet in een definitief stadium, er vinden nog steeds ontwikkelingen plaats.

Persberichten
In de weken voor het evenement werden persberichten verstuurd naar de diverse media met wetenswaardigheden over geopende monumenten en de diverse activiteiten. Die persberichten werden integraal opgenomen in Het Krantje, Vlietnieuws (digitaal) en het Voorburgs Dagblad. Via een banner op Het Krantje Online, geplaatst vanaf begin augustus tot 14 september, kon voor meer gedetailleerde informatie doorgeklikt worden naar de website www.omd-lv.nl.

Flyers
Er werd een algemene flyer met het overzicht van alle openstellingen en activiteiten (oplage 1.000 stuks) en een flyer voor de rondrit met de Jan Plezier (oplage 500 stuks) ontwikkeld. Die werden verspreid in onder meer de bibliotheken in Leidschendam-Voorburg, musea Swaensteyn en Huygens' Hofwijck en ook nog uitgedeeld tijdens het Cultureel Zomerfestival eind augustus, waar OMD-LV een stand had. Ook waren de flyers te downloaden via Facebook en de website www.omd-lv.nl.

Folders wandel- en fietsroutes
Voor de fietsroute en twee wandelroutes, in 2020 ontwikkeld in de app RouteYou, zijn extra folders gemaakt in een oplage van 500 stuks per route. Deze zijn neergelegd bij de andere folders bij museum Swaensteyn, Huygens' Hofwijck en bij de bibliotheken in Leidschendam-Voorburg. Ook werden de folders uitgegeven tijdens het Cultureel Zomerfestival en op Open Monumentendag zelf.

Programmakrant
De Programmabijlage met alle informatie over openstellingen, activiteiten, het thema en werk van de erfgoedpartners in het Erfgoedpodium werd, met een voorpaginaverwijzing, in Het Krantje geplaatst in het midden van de krant zodat deze uitneembaar was. Ook dit jaar werd, uit financiële overwegingen, gekozen voor een beknoptere programmakrant van slechts 2 pagina's. In alle uitingen werd voor het uitgebreide programma verwezen naar de website www.omd-lv.nl.

De Programmakrant was in A3-formaat in te zien bij de OMD-LV kraam op de dag zelf, echter deze was ook als PDF-bestand te downloaden via de website en Facebookpagina. De Programmakrant is integraal opgenomen in dit verslag.

Overige uitingen
Spandoeken (15 stuks), met de tekst 'Open Monumentendag 2e zaterdag van september', werden opgehangen op verschillende plaatsen in Leidschendam, Voorburg en Stompwijk.

Het evenement werd voorts ook vermeld op www.vlietnieuws.nl en www.lvverrast.nl.

Op het Cultureel Zomerfestival en op de maandag voorafgaande aan Open Monumentendag interviewde Midvliet Radio voorzitter Rob Kuiper, waarbij uitgebreid enkele programmaonderdelen werden toegelicht, alsmede aanvullende informatie verstrekt.

Landelijke website www.openmonumentendag.nl
Alle openstellingen en activiteiten in Leidschendam-Voorburg werden geüpload naar de website van de landelijke organisatie.

Bij alle openstellingen zijn foto's geplaatst en is uitgebreid informatie verstrekt over de geschiedenis van de monumenten.

Website www.omd-lv.nl
Alle informatie over de opengestelde monumenten, zoals de geschiedenis, de activiteiten, enz. staan overzichtelijk vermeld op de website van OMD-LV. Ook zijn alle flyers en de programmakrant op de site te downloaden. De website werd iets minder bezocht dan in 2021, waarschijnlijk door Instagram en Facebook die beiden meer volgers hadden.

Facebook
De Facebookpagina van Open Monumentendag Leidschendam-Voorburg (https://www.facebook.com/OMDLeidschendamVoorburg) werd het hele jaar door, maar voornamelijk in de maanden juli, augustus en de eerste 9 dagen van september regelmatig van nieuws voorzien over de openstellingen en de activiteiten.

Het aantal 'pagina-vind-ik-leuk' steeg van 332 naar 380 + 14,4% en het aantal volgers steeg van 349 naar 400 + 14,6%. De berichten werden goed geliket en gedeeld.

Twitter
Het twitteraccount https://twitter.com/OMDLV wordt niet actief onderhouden.

Instagram
Het in 2021 gestarte Instagram account (https://www.instagram.com/omd_leidschendam_voorburg/) is dit jaar weer intensiever gebruikt en heeft nu 158 volgers (was 131 volgers).

Wiki.toenleidschendam-voorburg.nl
Vanaf 2018 werd op Wiki.toenleidschendam-voorburg.nl een informatiepagina over Open Monumentendag Leidschendam-Voorburg geplaatst. Hier is algemene informatie te vinden evenals de Activiteitenverslagen vanaf 2013 tot heden.

III Organisatie

Algemeen
De eerste Open Monumentendag in Nederland werd in 1987, in navolging van Frankrijk, georganiseerd. Aan Open Monumentendag ligt het idee ten grondslag dat monumenten gratis voor het publiek worden opengesteld, om zo de publieke belangstelling voor monumenten en het draagvlak voor monumentenzorg te vergroten. In de loop van de tijd is het uitgegroeid tot Nederlands best bezochte culturele evenement met ontelbaar veel activiteiten: tentoonstellingen, rondleidingen, fietsroutes, wandelingen, muziekvoorstellingen maar ook veel activiteiten voor jongeren, zoals speurtochten. Musea zijn hierbij niet altijd gratis toegankelijk, wel worden er nogal eens kortingen gegeven op de toegangsprijs. Dit laatste is in Leidschendam-Voorburg de laatste jaren het geval.

Landelijke organisatie
VriendenLoterij Open Monumentendag kent een decentrale opzet: in bijna iedere deelnemende gemeente werkt een groep vrijwilligers actief en belangeloos mee aan het samenstellen en de praktische uitvoering van het Open Monumentendag programma.

Nederland Monumentenland ondersteunt de verschillende groepen zo goed mogelijk, coördineert het project, stelt materialen ter beschikking en wisselt kennis en informatie uit.

Nederland Monumentenland organiseert onder meer:
- VriendenLoterij Open Monumentendag;
- Open Monumentendag Klassendag;
- Het Nationaal Monumentencongres;
- De Erfgoedvrijwilligersprijs;
- Online kennisdeling via het platform De Erfgoedstem;
- Samen met diverse erfgoedorganisaties het e-learning platform Leer je Erfgoed.

Elk jaar kiest Nederland Monumentenland een landelijk thema waarin de programma's worden gegoten. Voor 2023 was het thema 'Levend Erfgoed'.

Organisatie in Leidschendam-Voorburg
Op Open Monumentendag delen de eigenaren en beheerders van opengestelde monumenten hun passie voor het monument met de bezoekers en maken het mogelijk onze historie door te geven. Stichting Open Monumentendag-LV stimuleert eigenaren/beheerders om hun monument open te stellen voor bezoekers, denkt mee over passende, door hen aan te bieden activiteiten en biedt – waar nodig en mogelijk – praktische hulp of ondersteuning bij de publieksbegeleiding. Verder verzorgt zij de communicatie over en de praktische organisatie van Open Monumentendag in Leidschendam-Voorburg.

OMD-LV stimuleert eigenaren/beheerders om zelf informatie of rondleidingen te geven en activiteiten te organiseren in/bij hun monument. Brengt initiatieven bij elkaar door zowel eigenaren/beheerders als koren, musici, activiteitenclubs, ambachtslieden e.d. te wijzen op elkaars interesse en mogelijkheden tot samenwerking. De activiteiten zijn voor bezoekers vaak een extra stimulans om een monument te bezoeken en trekt op haar beurt weer bezoekers die primair op de activiteit afkomen.

Elk jaar wordt samen met erfgoedpartners en andere (vrijwilligers-) organisaties gezocht naar mogelijkheden voor invulling van het thema en daarop aansluitende, verbindende activiteiten.

Samenwerking met andere (vrijwilligers-) organisaties
In 2023 is er nauw samengewerkt met:
- de gemeente Leidschendam-Voorburg, die niet alleen de onmisbare subsidie verstrekt, maar ook bestuurlijke én ambtelijke ondersteuning;
- de sponsoren, die het – deels in de vorm van gratis dienstverlening – mogelijk maken activiteiten te organiseren en de Open Monumentendag goed 'in de markt' te zetten. Als dank voor hun steun worden hun logo's in de publicaties en op de website vermeld;

- de Stichting Sport & Welzijn Leidschendam-Voorburg, die de speurtocht organiseerde;
- Lionsclub Voorburg Prinses Marianne, waarvan leden op Open Monumentendag actief waren als dag-vrijwilliger;
- de erfgoedpartners in het Erfgoedpodium in de gemeente.

Dag-vrijwilligers
De inzet van de dag-vrijwilligers was ook dit jaar nodig om tekst en uitleg te geven en allerlei hand -en spandiensten te verrichten.

De invulling van de dag-vrijwilligers bij de monumenten/ activiteiten is goed verlopen.

Inmiddels bestaat er een klein kerngroepje van vrijwilligers waar tot nu toe blijvend op kon worden gerekend. Daartoe behoren vrijwilligers uit de gemeentelijke organisatie en dames van de Lions Club Voorburg Prinses Marianne en vrijwilligers die al werkzaamheden verrichten voor de monumenten. Heel fijn was dat de vrijwilligers die zich opgegeven hadden zich heel nauw betrokken voelden bij 'hun' monument en/of de Open Monumentendag.

Actieve vrijwilligers
Op Open Monumentendag zijn ongeveer 100 vrijwilligers (incl. dag-vrijwilligers) actief geweest als:
- eigenaren/beheerders, medewerker of vrijwilliger bij opengestelde monumenten;
- publieksbegeleider;
- erfgoedpartner;
- coördinator, assistent of 'manusje van alles' bij activiteiten;
- rondleider of gids.

Als dank voor hun inzet hebben de eigenaren/ beheerders, de vrijwilligers en de erfgoedpartners unieke koekjes, gebakken in de vorm van het Voorburgs Torentje, aangeboden gekregen. Die attentie werd erg op prijs gesteld.

Nadat de vlaggen van de Open Monumentendag waren binnengehaald, de activiteitenlocaties en de kramen waren opgeruimd, was er een afsluitende borrel bij Tennispark Vreugd en Rust in Voorburg. De gezellige borrel, die vooral bedoeld is voor de vele vrijwilligers, werd dit jaar prima bezocht.

Erfgoedpodium
De erfgoedpartners in de gemeente, waar OMD-LV ook deel van uit maakt, ontmoeten elkaar ongeveer 6 keer per jaar in het Erfgoedpodium. Daar worden plannen op elkaar afgestemd en nieuwe initiatieven om het erfgoed voor zowel bewoners als toeristen beter op de kaart te zetten. Het erfgoedpodium is een belangrijke en bindende schakel voor erfgoed gerelateerde evenementen en zaken.

Stichting OMD-LV ANBI erkend
In 2012 heeft OMD-LV bij de belastingdienst de status van Algemeen Nut Beogende Instelling aangevraagd en verkregen. Met deze ANBI-status zijn giften aan de Stichting aftrekbaar.

Samenstelling bestuur en kern-werkgroep
De Stichting Open Monumentendag Leidschendam-Voorburg heeft bestuurs- en kerngroepleden. Allen zijn vrijwilliger en ontvangen geen vergoeding.

Dit jaar kon Alet de Mol van Otterloo als nieuw lid worden verwelkomd. Zij heeft tijdelijk de taken van de secretaris overgenomen, die helaas even niet beschikbaar was.

Ook zal werkgroep lid Joke van Vels-van Dongen na 10 jaar lidmaatschap eind 2023 haar taken neerleggen.

OMD-LV kent dus ook personeelsmutaties, is dankbaar voor de tijd dat leden beschikbaar zijn, maar er ligt de uitdaging het team weer compleet te maken.

Voor Open Monumentendag 2023 waren actief:
- R.J. Kuiper (Rob), voorzitter vanaf 1 december 2022
- A. van Gennip (Ank), secretaris
- A. de Mol van Otterloo (Alet), secretaris ad interim
- B.E. Catijn Delisle (Birgitte), penningmeester ad interim
- J.M. Kruyt (Kiki), lid kern-werkgroep
- J.A. van Vels-van Dongen (Joke), lid kern-werkgroep
- M.E.M. de Vreught (Kiek), lid kern-werkgroep

Mutatie ondersteuning gemeente
Ook de ondersteuning vanuit de gemeente heeft in 2023 een wijziging ondergaan. Charlotte Lammers heeft een andere functie bij de gemeente geaccepteerd, zij gaat de nieuw op te stellen cultuurvisie ondersteunen. Charlotte, bedankt voor je inzet en succes met de nieuwe uitdaging.

Haar plaatsvervangster is Linda van de Geijn. Welkom bij OMD-LV, en gelet op de ervaringen tot nu toe, opnieuw een prima samenwerking.

IV Financiën

Financieel is Open Monumentendag 2023 ook een geslaagd evenement en binnen de beschikbare middelen gerealiseerd. Het positieve resultaat per medio december 2023 bedraagt € 905,-.

Resultaat Open Monumentendag 2023 (in €)

Kosten	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Verschil
Activiteiten	2.542	3.908	1.366
Materiaal	2.215	2.379	164
Communicatie	2.789	2.457	- 332
Beheer	1.426	1.701	275
Totaal	**8.972**	**10.445**	**1.473**
Baten			
Subsidie gemeente L-V	7.800	11.000	3.200
Sponsoring activiteiten	725	350	- 375
Overig	0	0	0
Totaal	**8.525**	**11.350**	**2.825**
Resultaat (negatief = verlies)	**- 447**	**905**	**1.352**

Genoemde cijfers zijn:

- gebaseerd op de kosten gemaakt, bekend en geboekt tot medio december 2023;
- exclusief kosten gemaakt voor het Activiteitenverslag 2023. Deze komen in 2024 en worden ten laste van dat jaar gebracht;
- exclusief de sponsoring in natura t.b.v. opmaak drukwerk, geraamd op € 3.000.

Waar mogelijk werden efficiënties gerealiseerd en kostenreducties verkregen. Echter de intentie was en blijft om een succesvol evenement te realiseren, maar waarbij het ook voor ook de vrijwilligers aantrekkelijk blijft en eigenaren/beheerders waar mogelijk kunnen worden ondersteund om dit doel te bereiken.

De gemeente heeft, mede gelet op de inflatoire financiële situatie en het programma, de subsidiehoogte voor 2023 verhoogd, waarvoor OMD-LV zeer erkentelijk is. Het realiseren en slagen van deze dag is afhankelijk van meerdere factoren, maar zonder de subsidie van de gemeente Leidschendam-Voorburg en de sponsoring is dat financieel onmogelijk. Die sponsoring is verkregen van:

- Sima installatietechniek door een financiële bijdrage;
- Optima Forma in natura voor opmaak programmakrant, posters, flyers en dergelijke;
- Lions Club Voorburg Prinses Marianne (beschikbaar stellen dag-vrijwilligers);
- Only for Men belangeloos stroomvoorziening voor muziek leverend in Voorburg.

Het voorstel bij de jaarvergadering zal zijn om, als de definitieve financiële jaarafsluiting een batig saldo bevestigt, deze toe te voegen aan de reserve.

V Vooruitblik naar 2024

En nu op naar Open Monumentendag 2024, zaterdag 14 september 2024, met alweer een uitdagend en interessant thema: 'Erfgoed van routes, netwerken en verbindingen'.

OMD-LV vertrouwt erop met de nodige financiële en maatschappelijke ondersteuning, weer een mooi aanbod van openstellingen en activiteiten te kunnen realiseren en blijft werken aan:

- een juiste balans voor alle vrijwilligers en financiële ondersteuners tussen inspanningen en resultaat bij het organiseren van alle activiteiten;
- ontwikkelen van activiteiten voor specifieke doelgroepen;
- een intensieve samenwerking met de gemeente Leidschendam-Voorburg, bedrijven en organisaties in de vorm van subsidies, activiteiten en/of sponsering van dit evenement;
- het onderhouden en verder verbreden van de contacten met de gemeente, eigenaren en beheerders.

PROGRAMMAKRANT
Open Monumentendag 2023

OPEN MONUMENTENDAG Leidschendam-Voorburg

Leidschendam-Voorburg

LEVEND ERFGOED Zaterdag 9 september 2023 | 10.00 – 17.00 uur

Opengestelde monumenten

In dit overzicht staan de monumenten die tussen 10.00 en 17.00 uur (tenzij anders vermeld) zijn te bezichtigen. De nummers geven de plaats op de plattegrond aan.

Voorburg

1. **Buitengoed Dorrepaal**
   Westvlietweg 115
2. **Museum Huygens' Hofwijck**
   Westeinde 2a
3. **Kinderboekenwinkel In de Wolken**
   Herenstraat 167
4. **Museum Huygens' Swaensteyn**
   Herenstraat 101

5. **Kunstuitleen**
   Herenstraat 92
6. **Huize Swaensteyn**
   Herenstraat 72-74
7. **Oude Kerk**
   Herenstraat 77
8. **Oude Begraafplaats Parkweg**
   Parkweg 105
9. **Tennispark Vreugd en Rust**
   Oosteinde 5
10. **Sint Martinuskerk**
    10.00 – 16.00 uur
    Oosteinde 56
11. **Molen De Vlieger**
    10.00 – 16.00 uur
    Essepad 3

Leidschendam/ Stompwijk

12. **Dr. Neherlaboratorium**
    Neherpark 5
13. **Neherlab Auditorium**
    Neherpark 5
14. **Raadhuis Leidschendam**
    Raadhuisplein 1
15. **HH Petrus en Pauluskerk**
    Sluiskant 28 – 29

16. **Dorpskerk (Peperbus)**
    Delftsekade 7
17. **Houtzaagmolen De Salamander**
    De Wiek 19

18. **Dieselgemaal De Antagonist**
    Stompwijkseweg 11
19. **Molendriegang**
    10.00 – 16.00 uur
    Stompwijkseweg 24 en 28
20. **Buitenplaats Molenwei**
    10.00 – 16.00 uur
    Stompwijkseweg 27
21. **Sint Laurentiuskerk**
    Doctor van Noortstraat 86

Informatie over openstellingen en activiteiten is verkrijgbaar bij de stand van OMD-LV in de Herenstraat in Voorburg. Daar zijn ook de wandel- en fietsroutes langs monumenten van Leidschendam, Voorburg en Stompwijk gratis mee te nemen.

OPTIMA FORMA
SLAGERIJ JEAN SCHOLTEN
Leidschendam-Voorburg
SIMA INSTALLATIETECHNIEK
VRIENDEN LOTERIJ OPEN MONUMENTEN DAG

Kijk voor volledige informatie over tijden van openstellingen, activiteiten en de laatste wijzigingen op onze website www.omd-lv.nl of scan de QR-code.

Volg ons op Facebook en Instagram

Programmakrant, pagina 1

Programma Open Monumentendag zaterdag 9 september 2023

Opening Open Monumentendag

Om 10.00 uur geeft wethouder Bianca Bremer het officiële startsein voor de Open Monumentendag bij de **Sint Laurentiuskerk in Stompwijk (21)** die dit jaar haar 150-jarig bestaan viert. Muzikanten uit Stompwijk zullen de opening muzikaal begeleiden.

foto GBLV

Gratis rondrit Jan Plezier

5 ritten voor max. 12 personen per rit met Jan Plezier, een gezelschapswagen getrokken door 2 paarden, tussen 12.00 en 16.00 uur vanaf **Stationsplein Voorburg** bij blauwe vlag met sleutel.

Voor de jeugd

- **Speurtocht Dorrepaal (1)**
- Speurtocht voor kinderen langs monumenten in het Huygenskwartier in Voorburg. Ophalen speurtocht en starten bij de balie van **Huygens' Hofwijck (2)**
- Slootsafari o.l.v. IVN-gids bij **Molen de Vlieger (11)**
- Diverse activiteiten voor kinderen bij het **Dr. Neherlaboratorium (12)**
- Speurtocht voor kinderen met volwassenen in de **HH Petrus en Pauluskerk (15)**
- Figuurzagen, spelen met blokken, kleurplaat maken en springtouw laten maken bij **De Salamander (17)**

Lezingen

- Lezing door Leo Fijen, bekend van Het Geloofsgesprek op NPO2, om 14.00 uur in de **Sint Martinuskerk (10)**

Demonstraties

- Kunstenaars Mariska Mallee en Ben Stolk maken met hun Mobiele Drukwerkplaats afdrukken van linosneden van monumenten in Leidschendam-Voorburg op het plein bij de **Dorpskerk (Peperbus) (16)**. De prenten zijn te koop.
- Zaagdemonstraties bij **Houtzaagmolen De Salamander (17)**

Expositie

- Fototentoonstelling van 10 foto's van gebouwen met een opmerkelijk verhaal in de **Dorpskerk (16)** gepresenteerd door Vereniging Erfgoed Leidschendam
- Het kunstwerk Panorama Platteland is te bezichtigen bij **Buitenplaats Molenwei (20)**
- Tentoonstelling kinderkunstwerken in de **Sint Laurentiuskerk (21)**

Films

- Film over Maduro in **Buitengoed Dorrepaal (1)**
- Film over Huize Swaensteyn in de Raadzaal van **Huize Swaensteyn (6)**

Muziek

- Bespeling Marianne orgel in de **Oude Kerk (7)**
- Orgelspel van Rolf van den Berg om 11.00 uur in de **HH Petrus en Pauluskerk (15)**
- Zang van parochiekoor Sint Maarten om 11.30 uur en orgelspel van Rolf van den Berg om 13.00 uur in de **Sint Martinuskerk (10)**
- Optreden Cordon Blues Band van 12.00 – 13.30 uur op het plein voor de **HH Petrus en Pauluskerk (15)**
- Optreden Big Band Straight Life van 15.00 – 16.30 uur op het **Stationsplein Voorburg**
- Luister naar de liederlijke verhalen en verhalende liederen van de middeleeuwse troubadour Yann Lawick in de **Herenstraat Voorburg** gedurende de dag
- Zang van koor HappySounds uit Leidschendam bij **Buitenplaats Molenwei (20)** van 14.00-14.30 uur en van 15.00-15.30 uur
- Orgelspel Theo Tetteroo en Koorzang Cantiamo in de **Dorpskerk (16)**

Rondleidingen

- **Tuin Dorrepaal (1)**
- **Huize Swaensteyn (6)**
- **Oude Kerk (7)**
- **Begraafplaats (8)**
- **Sint Martinuskerk (10)**
- **Molen De Vlieger (11)**
- **Dr. Neherlaboratorium (12/13)**
- **Raadhuis Leidschendam (14)**
- **HH Petrus en Pauluskerk (15)**
- **Dorpskerk (Peperbus) (16)**
- **Houtzaagmolen De Salamander (17)**
- **Dieselgemaal De Antagonist (18)**
- **Sint Laurentiuskerk (21)**

Wandelingen

- Wandeling o.l.v. Kees van der Leer langs plekken in Voorburg die herinneren aan Prinses Marianne. Start om 13.00 uur vanaf de stand bij de **Oude Kerk (7)** van Stichting Erfgoed Prinses Marianne.
- Wandel met informatie o.l.v. Stichting Mooi Voorburg over de **Begraafplaats Parkweg (8)** vanaf de stand bij de pomp bij de **Oude Kerk (7)**

Musea

De musea **Huygens' Hofwijck (2)** en **Huygens' Swaensteyn (4)** zijn open tegen een gereduceerd gezamenlijk toegangstarief en uiteraard gratis voor museumjaarkaarthouders.

Wandel- en fietsroutes

In de app RouteYou zijn wandel- en fietsroutes langs monumenten van Voorburg, Leidschendam en Stompwijk te vinden. Folders verkrijgbaar bij de stand van Open Monumentendag in de Herenstraat. De routes zijn te downloaden via de QR-codes:

Wandelroute Voorburg — **Fietsroute Leidschendam-Stompwijk** — **Wandelroute Leidschendam**

Informatie Erfgoedpartners

- De erfgoedpartners Open Monumentendag Leidschendam-Voorburg, Mooi Voorburg, Historische Vereniging Voorburg, Archeologische Werkgroep Leidschendam-Voorburg, Stichting Erfgoed Prinses Marianne en Stichting Historisch Genootschap De Blauwe Tram hebben een stand op het plein bij de **Oude Kerk (7)**
- Vereniging Erfgoed Leidschendam heeft een stand bij de **Dorpskerk (16)**

Ook in de overige monumenten is van alles te doen en beleven. Kijk voor de volledige informatie op onze website www.omd-lv.nl

ANBI

www.omd-lv.nl
info@omd-lv.nl
OMDLeidschendamVoorburg/
omd_leidschendam_voorburg/

Algemene flyer

Fiets- en wandelroutes RouteYou

Folder rondrit
Jan Plezier

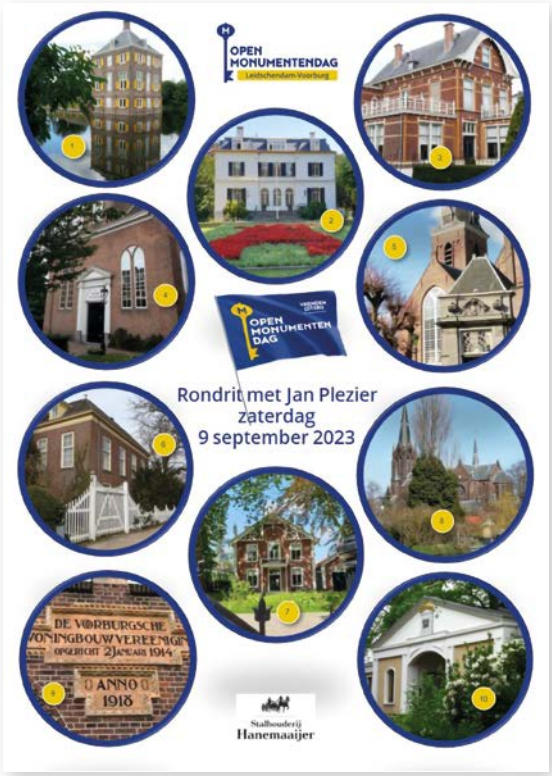

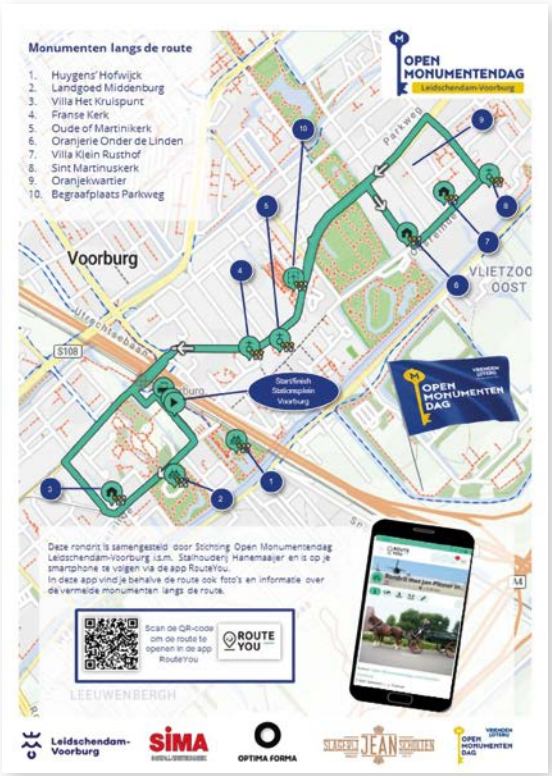

Flyer
Jan Plezier

Colofon

Dit is een uitgave van de Stichting Open Monumentendag Leidschendam-Voorburg (OMD-LV)
Secretariaat Park de Werve 6, 2274 ET Voorburg
E info@omd-lv.nl
W https://www.omd-lv.nl
F https://www.facebook.com/OMDLeidschendamVoorburg
I https://www.instagram.com/omd_leidschendam_voorburg/

Uitgave: december 2023
Redactie: Bestuur OMD-LV
Foto's: Bestuur OMD-LV
Vormgeving: Optima Forma bv

Stichting Open Monumentendag Leidschendam-Voorburg zet zich in voor het vergroten van belangstelling en draagvlak voor het behoud van het cultuurhistorisch erfgoed bij alle bewoners van de gemeente.

De inhoud van dit verslag is met zorg samengesteld.

OMD-LV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de gegevens. Aan de inhoud kunnen geen rechten worden ontleend. Informatie mag worden overgenomen of gebruikt met bronvermelding.